

भापा, फागुन २६। सप्तरीको राजगढ गाउँपालिका-५ मलेखपुर बस्ने २७ वर्षीया पञ्चाङ सदाको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको छ।
मोवाइल चार्ज गर्ने क्रममा करेन्ट लागेर गम्भीर घाइते भएकी उनको गजेन्द्र नारायणसिंह अस्पताल राजविराजमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो। यस सम्बन्धमा आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

भापामा १८ हजारभन्दा बढी मत बढ

भापा, फागुन २६। गतफागुन २९ गते सम्पन्न प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनमा भापामा ६४ दशमलव ११ प्रतिशत मतदान भएको छ। कुल ७ लाख ९३ हजार ५३७ मतदातामध्ये ४ लाख ५७ हजार ४ सय ३५ जनाले मतदान गरेका थिए। तीमध्ये १८ हजार ६९३ मत बढ भएको जिल्ला निर्वाचन कार्यालय भापाले जनाएको छ।

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय भापाका प्रमुख तुलसीकुमार नेपालका अनुसार पाँचवटै निर्वाचन क्षेत्रमा बढर मतको संख्या उल्लेख्य देखिएको छ। विशेषगरी भापा क्षेत्र नम्बर ३मा सबैभन्दा धेरै ५ हजार ६२९ मत बढ भएको छ।

त्यसैगरी भापा १मा ४ हजार २९६, भापा २मा ४ हजार ४६९, भापा ४मा ४ हजार ७६८ र भापा ५मा ४ हजार २९९ मत बढ भएको कार्यालयले जनाएको छ। बढर मतको यो संख्या हेर्दा मतदातामा मतपत्र प्रयोगसम्बन्धी अत्यन्त अझै कायम रहेको देखिएको हो। मतदानको अवस्थालाई हेर्दा भापा क्षेत्र नम्बर १मा ९ लाख २९ हजार ६७ मतदातामध्ये ८२ हजार ५६० मत खसेको थियो। तीमध्ये ७८ हजार २९९ मत

सदर भएको छ।

भापा क्षेत्र नम्बर २मा ९ लाख ४७ हजार ५२२ मतदातामध्ये ९५ हजार ७९२ जनाले मतदान गरेका थिए। तीमध्ये ३२३ मत मात्र बढ भएको थियो।

त्यस्तै भापा क्षेत्र नम्बर ३मा ९ लाख ४० हजार ८५७ मतदाता रहेकोमा ८८ हजार ९३५ मत खसेको थियो। त्यसमध्ये ८२ हजार ५०६ मत बढ भएको निर्वाचन कार्यालयले जनाएको छ।

भापा क्षेत्र नम्बर ४मा ९ लाख ३० हजार ७९२ मतदातामध्ये ८९ हजार ८२२ जनाले मतदान गरेका थिए। तीमध्ये ७७ हजार ०५७ मत बढ भएको छ।

यता भापा क्षेत्र नम्बर ५मा भने सबैभन्दा धेरै मतदाताले मतदानमा सहभागिता जनाएका छन्। ९ लाख ६३ हजार ३७९ मतदाता रहेको उक्त क्षेत्रमा ९ लाख २ हजार ३३८ मत बढ भएको छ। भापा ५ लाई देशकै सबैभन्दा बढी राजनीतिक चासोको क्षेत्रका रूपमा पनि हेरिएको थियो।

निर्वाचनमा भापाबाट प्रतिनिधिसभा सदस्य पदका लागि ९० जनाले उम्मेदवारी दिएका थिए। तीमध्ये सात (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

संसदमा अधिकांश नयाँ अनुहार

काठमाडौँ, फागुन २६। मुलुकको विशिष्ट परिस्थितिमा सम्पन्न प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनमा पहिलो हुने निर्वाचित हुने (प्रत्यक्ष) निर्वाचन प्रणालीतर्फ अधिकांश नयाँ अनुहार निर्वाचित भएका छन्।

सोमबार सम्पन्न उक्त प्रणालीतर्फको मतगणना परिणामअनुसार सरकार बनाउने हैसियतमा पुगेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीबाट मात्रै १२५ सदस्य निर्वाचित भएका छन्। यसअघिको संसदा उक्त दलको २९ सदस्य रहेकामा तीमध्ये १२ जना दोहोरिएका छन् भने यसपटक निर्वाचितमध्ये ११३ जना नयाँ छन्।

प्रत्यक्षतर्फको १६५ निर्वाचन क्षेत्रमा रास्वपाले १२५, नेपाली कांग्रेसले १८, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)ले नौ, नेपाली कम्युनिष्ट पार्टीले आठ, श्रम संस्कृति पार्टीले तीन र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले एक स्थानमा जित हासिल गरेको छ। एक स्थानमा स्वतन्त्र उम्मेदवार विजयी भए।

अधिकांश नयाँ अनुहार जितेको रास्वपाबाट भापा निर्वाचन क्षेत्र नं. १बाट निशा डाँगी, क्षेत्र नं. २बाट इन्दिरा राना मगर, क्षेत्र नं. ३बाट प्रकाश पाठक, क्षेत्र नं. ४बाट शम्भुप्रसाद ढकाल र क्षेत्र नं. ५बाट बालेन्द्र शाह निर्वाचित भएका छन्। मोरङ क्षेत्र नं. १बाट यज्ञमणि न्यौपाने, क्षेत्र नं. २

बाट कृष्णकुमार कार्की, क्षेत्र नं. ३बाट गणेश कार्की, क्षेत्र नं. ४बाट सन्तोष राजवंशी, क्षेत्र नं. ५बाट आशा भा र क्षेत्र नं. ६बाट रविना आचार्य निर्वाचित भएको निर्वाचन आयोगले जनाएको छ।

सुनसरी निर्वाचन क्षेत्र नं. २बाट लालविक्रम थापा, क्षेत्र नं. ३बाट अशोककुमार चौधरी, क्षेत्र नं. ४बाट दीपककुमार साह, ओखलढुङ्गा क्षेत्र नं. १ विश्वराज पोखरेल, उदयपुर क्षेत्र नं. १बाट पारशमणि गेालाल र क्षेत्र नं. २बाट सूर्यबहादुर

निर्वाचित प्रत्यक्षतर्फको सांसद सदस्यमा तालेजुङ क्षेत्र नं. १मा क्षितिज थेबे, इलाम क्षेत्र नं. २मा सुहाङ नेम्बाङ, संखुवासभा क्षेत्र नं. १मा अर्जुनकुमार कार्की, धनकुटा क्षेत्र नं. १मा राजेन्द्रकुमार राई लगायत विजयी भएको आयोगले जनाएको छ।

नेपाली कम्युनिष्ट पार्टीबाट निर्वाचित आठमध्ये तीन जना संघीय संसदा नयाँ अनुहार छन्। सो पार्टीबाट धनुषा क्षेत्र नं. १मा मातृकाप्रसाद यादव, सिन्धुपाल्चोक क्षेत्र नं. २मा युवराज दुलाल, रुकुम (पूर्व) क्षेत्र नं. १बाट पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड', रोल्पा क्षेत्र नं. १बाट वर्षमान पुन, सल्यान क्षेत्र नं. १बाट रमेशकुमार मल्ल, डोल्पा क्षेत्र नं. १बाट धनबहादुर बुढा, कालिकोट क्षेत्र नं. १बाट महेश्वरहादुर शाही र रुकुम (पश्चिम) क्षेत्र नं. १बाट गोपाल शर्मा विजयी भएका छन्।

यस निर्वाचनदेखि उदाएको श्रम संस्कृति पार्टीबाट विजयी तीनी जना नयाँ अनुहार छन्। सो पार्टीबाट भोजपुर क्षेत्र नं. १मा धुवराज राई, सुनसरी क्षेत्र नं. १बाट हर्कराज राई र खोटाङ क्षेत्र नं. १बाट आरेन राई, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीबाट जुम्ला क्षेत्र नं. १मा ज्ञानबहादुर शाही पुरानै सांसद निर्वाचित भएका छन्। प्यारी क्षेत्र नं. १बाट स्वतन्त्र उम्मेदवार महावीर पुन नयाँ अनुहारका रूपमा संसदीय यात्रामा प्रवेश गरेका छन्।

'कांग्रेस सुधारको बाटोमा लाग्नुपर्छ, सभापतिले राजीनामा दिनुहुन्छ'

भापा, फागुन २६। नेपाली कांग्रेसका कोशी प्रदेश सभापति उदय थापाले हालै सम्पन्न प्रतिनिधिसभा सदस्यको निर्वाचनको परिणामलाई नेपाली कांग्रेसले संयमित रूपमा स्वीकार गरेको बताएका छन्।

भापाको बिर्तामोडमा आयोजित कार्यक्रममा बोल्दै उनले जनताले दिएको निर्णयको पक्षमा नेपाली कांग्रेस उभिएको स्पष्ट पार्दै निर्वाचनको परिणाम जस्तोसुकै आए पनि लोकतान्त्रिक रूपमा स्वीकार गर्नुपर्ने बताए।

कोशी प्रदेश सरकारका पूर्व मुख्यमन्त्री समेत रहेका सभापति थापाले जनताले परिवर्तन चाहेको संकेत निर्वाचन परिणामबाट स्पष्ट भएको उल्लेख गर्दै त्यस परिवर्तनलाई सम्मान गर्दै आभार

व्यक्त गर्नुपर्ने बताए। उनले भने- जनताले परिवर्तन चाहेका रहेछन्, त्यो जनताले पाएका छन्। त्यसका लागि हामी आभार व्यक्त गर्न चाहन्छौं। उनका अनुसार अब नयाँ सरकार निर्माण हुने प्रक्रिया अघि बढिरहेको छ र त्यस सरकारले आगामी दिनमा के काम गर्छ

भन्ने कुरा हेर्न बाँकी रहेको छ।

निर्वाचन परिणामपछि काँग्रेस कार्यकर्तालाई विचलित नहुन आग्रह गर्दै उनले पार्टीभित्र एकता कायम राखेर अधि बद्धपुर्णमा जोड दिए। कांग्रेसलाई पुनः जनताको पार्टी बनाउने दिशामा लाग्नुपर्ने उनको भनाइ थियो।

सभापति थापाले निर्वाचित उम्मेदवारहरूलाई बढाई दिँदै लोकतान्त्रिक अभ्यासमा परिणामलाई शान्त र संयमित रूपमा स्वीकार गर्नुपर्ने बताए।

पार्टीका सभापति गगनकुमार थापाको राजीनामाको चर्चा चलिरहेको सन्दर्भमा उनले अहिलेको परिस्थितिमा सभापतिले पद त्याग्न समाधान नभएको धारणा राखे।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

मेयरमाथि हातपात घटनाको एमालेद्वारा छानबिनको माग

भापा, फागुन २६। भापाको गौरवह नगरपालिकाका प्रमुख छत्रपति सुवेदीमाथि निवासमा पुगेर हातपात भएको घटनाप्रति नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)ले गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाउँदै निष्पक्ष छानबिन गरी दोषीलाई कारवाही गर्न माग गरेको छ।

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन सम्पन्न भएको भोलिपल्ट फागुन २४ गते साँझ पार्टीका कोशी प्रदेश सल्लाहकारसमेत रहेका सुवेदीको निवासमा पुगेर हातपात गरिएको भन्दै एमालेले उक्त घटनालाई गम्भीर रूपमा लिएको जनाएको छ।

पार्टीका सचिव तुलसी काकीले मंगलबार जारी गरेको विज्ञापितमा समाजमा अराजक र उच्छ्वेबल प्रवृत्तिका व्यक्तिकहरू अझै पनि छय रूपमा सक्रिय भई जनतामा त्रास

फैलाउने प्रयास भइरहेको उल्लेख गरिएको छ। घटनाबारे निष्पक्ष छानबिन गरी यो नियोजित हो वा आकस्मिक भन्ने स्पष्ट पार्न र संलग्नलाई कडा कारवाही गर्न माग गरिएको विज्ञापितमा जनाइएको छ।

एमालेले नागरिकको शान्तपूर्वक वाञ्छना पालने अधिकारको संरक्षणका लागि सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक कदम

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

भिटा विक्रीमा

बिर्तामोड नगरपालिका-१ बाल्मीकि लिङ्कन कलेज दक्षिण डाक्टर कोलेनीसँगैको दक्षिण मोहडा भएको ११ धुर भिटा तु-विक्रीमा रहेकाले इच्छुकले मात्र सम्पर्क गर्नुहोला।

मो. ९८०७९२२३०९

तनाव व्यवस्थापन तरिका

- नियमित रूपमा ध्यान, रोग र व्यायाम गरौं।
 - परिवार र आफ्नो विश्वासिलो साथीसँग खुलेर कुरा गरौं।
 - पर्याप्त निद्रा र आराम गरौं।
 - स्वस्थ र सन्तुलित खाना खाने गरौं।
 - आफ्नो रुचीका गतिविधिमा संलग्न हुने गरौं।
 - काम र विश्रामबीचको सन्तुलन राख्ने गरौं।
- तनाव व्यवस्थापन गरौं, स्वस्थ जीवन बाँचौं।

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

वरिष्ठ मुटु रोग विशेषज्ञ
DR. RAJESH KUMAR PANJIYAR
MBBS, MD INTERNAL MEDICINE, DM CARDIOLOGY FAPSC (JAPAN)
NMC NO.: 8021
SENIOR CLINICAL & INTERVENTIONAL CARDIOLOGIST

CATH LAB Training (सहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय केन्द्र, बाँसबारी, काठमाडौं)

- उपचार हुने रोगहरू
- उच्च रक्तचाप (Blood Pressure), कोलेस्ट्रॉल
 - छाती दुब्ले, चक्कर आउने, थकाउने धेरै हुने
 - ECG र मुटुको बिहिवो एक्सरे (ECHO) सेवा
 - मुटु सम्बन्धी अपरेसन गरेको तथा पेलमेक
 - राखेका बिरामीहरू का लागि नियमित परामर्श

आर. आर. पोलिक्लिनिक
अन्नपूर्ण चोक, भद्रपुररोड (भद्रपुर बस स्टेण्डसँगै), वित्तिमोड-४, भापा
०२३-५५९९७४, ५८२०४५९७४

साधुटारमा अन्तर्राष्ट्रिय साहित्यिक पर्यटन महोत्सव

भापा, फागुन २६। भापाको अर्जुनधारा-१ स्थित शंकराचार्यपीठ साधुटारमा आयोजना गरिएको त्रिदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय साहित्यिक पर्यटन महोत्सवको तयारी पूरा भएको छ।

शंकराचार्यपीठ वेदवेदाङ्ग संस्कृत पाठशालाको स्वर्ण महोत्सव वर्षका अवसरमा फागुन २८, २९ र ३० गते आयोजना गरिएको महोत्सवको तयारी पूरा भएको शंकराचार्यपीठका आचार्य पण्डित लक्ष्मीप्रसाद आचार्यले जानकारी दिए। संस्थाले २०८२ माघ १९देखि २०८३ माघ १५ सम्म विभिन्न कार्यक्रममाफत स्वर्ण महोत्सव मनाउने निर्णय गरेको थियो। सोही बमोजिम फागुन २८देखि त्रिदिवसीय अन्तर्राष्ट्रिय साहित्यिक पर्यटन महोत्सव आयोजना गरिएको मंगलबार वित्तिमोडमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरी जानकारी दिइयो।

कोशी प्रदेश पर्यटन वर्ष २०८२को सन्दर्भमा आयोजना हुने महोत्सव पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय कोशी प्रदेशको संरक्षण तथा नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान र नेपाल पर्यटन बोर्डको सहकार्यमा हुने डा. गोपीकृष्ण खतिवडाले जानकारी दिए।

महोत्सवमा भारतबाट २० जना तथा नेपालका विभिन्न जिल्लाबाट करिब ५० जना स्रष्टा

सहभागी हुने आयोजकले जनाएको छ।

कार्यक्रममा प्राध्यापक टंकप्रसाद न्यौपाने, देवी नेपाल, नारायण गड्ढोला, डा. कर्णखर खतिवडा, डा. दीपकप्रसाद न्यौपाने, सह-प्राध्यापक महेश पौडेल र शिव रेग्मी विषय विज्ञका रूपमा सहभागी हुनेछन्।

यस्तै भजन गायक जूनियर अनुप जलोटा, गजलकार सुमन स्मरिका, अन्नत अनुराग, रोहित पराई, राधा पाण्डे तथा छन्दकवि टीका आत्रेय र छवि वैरागीलगायतका स्रष्टाको प्रस्तुति रहने जनाइएको छ। मिस कस्मो २०८२की विजेता दीपशिखा नेपालको पनि विशेष प्रस्तुति रहने छ। महोत्सवको मूल समारोहमा कोशी प्रदेशका

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्री भीम पराजुली प्रमुख अतिथि रहने कार्यक्रम छ।

महोत्सवमा पर्यटन क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा चिनाउने, पूर्वीय दर्शन वेद र उर्पाणिषदमा आधारित साहित्यिक विमर्शमाफत वैदिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने तथा नेपाल-भारतलगायत देशका विद्वान सन्त, महन्त र साहित्यकारबीच वैचारिक तथा सांस्कृतिक आदानप्रदान गर्ने उद्देश्य राखिएको छ। साथै साधुटार क्षेत्रको भौतिक तथा आध्यात्मिक पूर्वाधार विकासमा ध्यानाकर्षण गराउने र कोशी प्रदेश पर्यटन वर्ष २०८२ लाई प्रभावकारी बनाउने लक्ष्य पनि रहेको छ।

महोत्सव अन्तर्गत फागुन २८ गते साँझ सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ। फागुन २९ गते विद्वान गुरुकुलमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई छन्द तथा गद्य कविता लेखन प्रशिक्षण दिइने र बेलुका भजन तथा गजल कार्यक्रम आयोजना

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कोशीमा ३९९ जनाको जमानत जफत

भापा, फागुन २६। कोशी प्रदेशका २८ वटा निर्वाचन क्षेत्रमा कुल ४९५ जना उम्मेदवारहरू चुनावी मैदानमा उत्रिएका थिए। जसमध्ये ३९९ जना उम्मेदवारको जमानत जफत भएको छ।

क्षेत्रगत रूपमा हेर्दा सुनसरी क्षेत्र नम्बर ४मा सबैभन्दा धेरै ३० जना उम्मेदवारको धरोटी जफत भएको छ। त्यसैगरी सुनसरीकै क्षेत्र नम्बर २मा २६ जना र क्षेत्र नम्बर १मा २४ जनाको जमानत जफत भएको प्रदेश निर्वाचन कार्यालय विराटनगरले जनाएको छ। भापा क्षेत्र नम्बर ५मा पनि २२ जना उम्मेदवारले आफ्नो धरोटी गुमाएका छन्।

सबैभन्दा कम उम्मेदवारको जमानत जफत भएको क्षेत्र भोजपुर १ र उदयपुर २ हुन्, जहाँ समान ७-७ जनाको धरोटी जफत भएको छ। मोरङका ६ वटा निर्वाचन क्षेत्रमा मात्रै कुल ९९ जना उम्मेदवारको जमानत जफत भएको देखिन्छ।

समग्रमा कोशी प्रदेशमा चुनाव लड्ने ठूलो संख्याका उम्मेदवारहरूले कानूनी रूपमा तोकिएको न्यूनतम मत प्राप्त गर्न नसक्दा उनीहरूको धरोटी रकम राज्यकोषमा जम्मा भएको प्रदेश निर्वाचन कार्यालयका प्रमुख चोलाराज दंगालले जानकारी दिए।

ताप्लेजुङ, सोलुखुम्बू र धनकुटा जस्ता एक मात्र निर्वाचन क्षेत्र भएका जिल्लाहरूमा क्रमशः ९, ९ र १३ जना उम्मेदवारको धरोटी जफत भएको छ। इलाम क्षेत्र नं. १मा ८ जना र क्षेत्र नं. २मा १० जना, पाँचथरमा ११ जना, संखुवासभामा १२ जना, ओखलढुङ्गा र खोटाङमा समान ११-११ जनाको जमानत गुमेको हो।

अबको सरकारको चुनौती

जेन-जी विद्रोहको परिणामले भर्खरै सम्पन्न निर्वाचनले ऐतिहासिक रेकर्ड बनाएको छ । संविधानको व्यवस्था अनुसार दलले प्राप्त गरेको मतका आधारमा करिब चार वर्षको रास्वपाले दुई तिहाइ पुऱ्याउने लगभग निश्चित भएको अवस्थाले नेपालको इतिहासमा नयाँ रेकर्ड बनाउने भएको छ । समानुपातिक तर्फको मत पचास लाख कटाएको र प्रत्यक्षतर्फ पनि सर्वाधिक एक सय पच्चीस सिट जितेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी रास्वपाले विद्यमान विसंगतिको अन्त्य गर्नु अब उसका लागि चुनौतीको विषय भएको छ । सम्पन्न निर्वाचनको मतपेटिकामा रहेका मत रास्वपाका लागि मतदाताको अपेक्षा हो र जनादेश पनि ।

दशक-दशकदेखि उही र उस्तै चरित्रका दलहरूबाट दिक्क भएका नेपाली नागरिकले खोजेको परिवर्तनका चाहनालाई आत्मसात गर्दै जनताको विश्वासलाई टुट्न नदिन अब बल्ले सरकार गम्भीर हुनुपर्छ । सत्ता र राजनीतिलाई बपौती ठान्ने पुराना दलका मनस्थिति, मानसिकता, चरित्र र व्यवहारका बिरुद्ध मत प्रकट गरेका मतदाताले नवीनताको चाहना प्रकट गरेका हुन् । त्यसैले जनादेश र जनमतको सम्मान गर्दै बिना कुनै सर्त र सम्झौता परम्परागत ढाँचामा आमूल परिवर्तन गरिनु पर्दछ । सरकार परम्परिकै निरन्तरता मात्र होइन यो देश र जनताको समृद्धिको आधार पनि हो भन्ने चिन्त्रले स्पष्ट देखिनु पर्दछ । हिजोसम्म सत्ता र शक्तिको केन्द्रमा रहेका कांग्रेस, एमाले र तत्कालका माओवादीको आलोपालो गठबन्धनले विसंगतिको पहाड उडिएको थियो । जाति, क्षेत्र वा भूगोलका नाममा राजनीतिलाई व्यवसाय बनाउँदै आएका दलहरू जनताबाट अनुमोदित नभएका मात्र होइन ती दल र तिनका नेतृत्वलाई भद्र अवज्ञा, अस्वीकार पनि हो । अबको सरकारको कार्यकाल हिजो जस्तो व्यक्ति स्वार्थको पञ्जाबाट मुक्त भएको छ त्यसैले यो अवसरलाई नयाँ सरकारले निष्ठापूर्वक संयमीत भएर, निर्धक्क र योजनाबद्ध ढंगले अधि बढाउने तर्फ अग्रसर हुनुपर्छ ।

अबको सरकारले कुनै बहाना बनाउन वा कारण देखाउन पाउँदैन । परिवर्तनकै नाममा हिजो उदाएका दलहरू त्यसकै नाममा बेथिति, कुशासन र भ्रष्टाचारमा लिप्त हुँदा बढेको गरिबी, परनिर्भरता र असफलतामा डुबेपछिको नयाँ जनादेश समृद्ध नेपाल निर्माणको सन्देश हो । त्यसैले अब बल्ले सरकारले आफ्ना पाइला सोचेर, सम्झिएर, निष्ठा र धैर्यको माध्यमबाट अधि बढाउनुपर्छ । यसका लागि हिजोका गल्ती र नेतृत्वका अहंकार, दम्भ र सर्वज्ञ ठान्ने मानसिकताको परिणामको आत्मबोध गर्दै सदाचार, हार्दिकता र भाइचाराको सम्बन्ध विस्तार गर्न र परिणाममुखी तथा जनपेक्षित कर्म गर्न सरकार समर्पित हुनुपर्छ ।

जुद्धबाहुर गुरुड

वि.सं. २०७२ मा नेपालको संविधान जारी भएपसिँ सङ्घीयता कार्यान्वयनमा आएको हो । सङ्घीयताका मुख्य तीन आयाम हुन्छन्, राजनीतिक, प्रशासनिक र वित्तीय । सामान्यतया: राजनीतिक सङ्घीयताले पालिकाहरूको भौगोलिक सीमा निर्धारण र निर्वाचित पदाधिकारीलाई बुझाउँछ भने प्रशासनिक सङ्घीयताले कर्मचारी तन्त्रीय व्यवस्थापकीय पक्षलाई जनाउँछ । राजनीतिक सङ्घीयताले नीति तथा योजना तर्जुमा गर्छ भने प्रशासनिक सङ्घीयताले ती योजनालाई कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी बहन गर्छ । यसरी कार्य र कार्यसम्पादनको व्यवस्थापनपछि आवश्यक पर्ने स्रोतको व्यवस्थापन वित्तीय सङ्घीयताले गर्छ ।

संवैधानिक व्यवस्था अनुसार नेपालको वित्तीय सङ्घीयताको संरक्षकका रूपमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगलाई तोकिएको छ । संविधानको धारा २५० मा आयोगको गठन र धारा २५१ मा यसको कार्य, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्र उल्लेख गरिएको छ । संविधानका अतिरिक्त राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ लगायतका कानूनी आधारले आयोगलाई निर्देशित गरेका छन् । संविधानले आयोगलाई प्राकृतिक स्रोत, राजस्व, वित्तीय हस्तान्तरण र आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारण गर्ने क्षेत्रमा अध्ययन, अनुसन्धान, सिफारिस, सुझाव र सहजीकरण जस्ता प्रमुख कार्य तोकिएको छ । आयोगले प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी र राजस्वको हिस्सा सिफारिस गर्नुका साथै वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत वित्तीय समानीकरण अनुदानको परिमाण र सशर्त अनुदानका आधार सिफारिस गर्दै आएको छ ।

नेपालको संवैधानिक व्यवस्था अनुसार धारा ६० को उपधारा (३), (४) र (६) तथा धारा २५१ को उपधारा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम आयोगले सङ्घीय सरकारलाई नेपालका सङ्घीय एकाइका लागि वित्तीय समानीकरण अनुदान प्रदान गर्न सिफारिस गर्छ । साथै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (घ) एवम् दफा १६ को उपदफा (१) र (२) तथा अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ८ को उपदफा (१), दफा १८ को उपदफा (२) र दफा २८ मा आधारित भई नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण गर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान आयोगकै सिफारिसमा हुने गर्छ ।

सङ्घीय एकाइका लागि प्रत्येक आर्थिक वर्षको वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्दा ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार न्यूनतम, सूत्रमा आधारित र कार्यसम्पादन

सूचकको मूल्याङ्कन गरी तीन वटा आधार लिने गरिन्छ । यी मध्ये न्यूनतम (भूगोल र जनसंख्या) र सूत्रमा आधारित (पूर्वाधारको अवस्था)लाई मुख्य आधार मानिन्छ । यसका लागि आवश्यक तथ्याङ्क सरकारका सम्बन्धित निकायबाट सङ्कलन गरिन्छ, तर कार्यसम्पादन सूचकको मूल्याङ्कनका लागि भने सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय सरकारबाटै विवरण सङ्कलन गर्ने व्यवस्था छ । चालू आ.व. २०८२/०८३ का लागि वित्तीय समानीकरणका लागि छुट्याइएको कुल बजेटको करिब ३४.५ प्रतिशत हिस्सा न्यूनतममा, ६१.५ प्रतिशत हिस्सा सूत्रमा आधारित र चार प्रतिशत हिस्सा कार्यसम्पादन सूचक मूल्याङ्कनका लागि छुट्याइएको छ ।

आयोगले पालिकाको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका सूचक तयार गर्दा विकास लक्ष्य, १५औं पञ्च वर्षीय योजनाले तय गरेको राष्ट्रिय लक्ष्य, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता लगायत स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ र अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ लाई आधार मानेको छ ।

यस अनुसार प्रदेशका लागि ११ र स्थानीय पालिकाका लागि १७ वटा सूचक तयार गरी मूल्याङ्कन कार्यविधि बनाइएको छ । स्थानीय सरकारका लागि तयार गरिएका सूचक मध्ये १४ वटा सूचकले गत आवको कार्यसम्पादनलाई मूल्याङ्कन गर्छन् भने बाँकी तीन वटा सूचक चालू आवको पुस मसान्तभित्र सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्यसँग सम्बन्धित छन् ।

यसका लागि चालू आवको प्रथम त्रैमासिक (भदौ १५ गते)भित्र प्रत्येक पालिकालाई आयोगले गत आवको कार्यसम्पादन सूचकहरू सम्पन्न भए/नभएको विवरण सार्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गराएको थियो । यसका अतिरिक्त आयोगले प्रत्येक पालिकालाई इमेल मार्फत कार्यसम्पादन सूचक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन पठाउन सूचित गरेको थियो । त्यसपछि कार्यात्मक महिनामा पुनः अर्को सूचनाद्वारा सम्पूर्ण पालिकालाई जानकारी गराइएको थियो । यस अवधिमा केही पालिकाले आयोगको पत्राचारलाई उचित समयमा सम्बोधन गरे । विवरण प्राप्त नभएका पालिकालाई आयोगको सम्बन्धित शाखाका कर्मचारीले पुस

आयोगले कमजोर कार्यसम्पादन भएका पालिकाको सूची तयार गरी क्षमता विकासका कार्यक्रम अगाडि बढाएको छ । सबै पक्षको एकीकृत प्रयासबाट मात्र संविधानले परिकल्पना गरेको वित्तीय सङ्घीयताको लक्ष्य हासिल गर्न सकिन्छ ।

महानगर टेलिफोन मार्फत निरन्तर ताकिता गर्दै पालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा सूचना अधिकारीलाई जानकारी गराएका थिए ।

आ.व. २०८२/०८३ को माघ १५ गतेसम्म आयोगले ४४७ (५९.४ प्रतिशत) वटा पालिकाबाट कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका लागि सूचकको विवरण प्राप्त गरेको थियो । प्राप्त विवरणलाई प्रदेशगत रूपमा

विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी गण्डकी प्रदेश (७८.८ प्रतिशत) र सबैभन्दा कम मधेश प्रदेश (२५.७ प्रतिशत) का पालिका सहभागी भएका थिए । अन्य प्रदेशमा लुम्बिनी (७४.३ प्रतिशत), बागमती (६३.८ प्रतिशत), सुदूरपश्चिम (६२.५ प्रतिशत), कर्णाली (६२ प्रतिशत) र कोशी (६१.३ प्रतिशत) रहेका छन् । यस तथ्याङ्कले गण्डकी प्रदेशका पालिकामा संवैधानिक दायित्वप्रति बढी सचेतता र मधेश प्रदेशका पालिकामा कम चासो रहेको देखिन्छ ।

आयोगले कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सूचक सङ्कलनका लागि सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय लगायतका निकाय र पालिकाको वेबसाइटको समेत सहयोग लिएको थियो । यसै क्रममा चालू आ.व. २०८२/०८३ को प्रारम्भिक नतिजा माघ मसान्तभित्र आयोगको वेबसाइटमा राखिएको थियो । यो नतिजा विभिन्न सञ्चारमाध्यममा प्रमुख समाचारका रूपमा प्रकाशित भयो भने सामाजिक सञ्जालमा पनि व्यापक चर्चा

विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी गण्डकी प्रदेश (७८.८ प्रतिशत) र सबैभन्दा कम मधेश प्रदेश (२५.७ प्रतिशत) का पालिका सहभागी भएका थिए । अन्य प्रदेशमा लुम्बिनी (७४.३ प्रतिशत), बागमती (६३.८ प्रतिशत), सुदूरपश्चिम (६२.५ प्रतिशत), कर्णाली (६२ प्रतिशत) र कोशी (६१.३ प्रतिशत) रहेका छन् । यस तथ्याङ्कले गण्डकी प्रदेशका पालिकामा संवैधानिक दायित्वप्रति बढी सचेतता र मधेश प्रदेशका पालिकामा कम चासो रहेको देखिन्छ ।

वायु प्रदूषणबाट कसरी बच्ने ?

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले वायु प्रदूषणबाट बच्न सबैलाई आग्रह गरेको छ । मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश बुढाथोकीले वायु प्रदूषण बढेकाले त्यसबाट बच्न सबैलाई आग्रह गरे । उनले वायु प्रदूषणबाट मृदु, रक्तली, फोक्सो, दम, क्यान्सर, आँखा, मृगौला लगायतमा समस्या देखिने भएकाले सचेत रहन आग्रह गरे ।

मन्त्रालयका प्रवक्ता बुढाथोकीले दीर्घरोगी र गर्भवती महिलालाई समेत वायु प्रदूषणले असर गर्ने भएकाले त्यस्ता समूह सक्रम बाहिर ननिस्कन समेत अनुरोध गरे । वायु प्रदूषणले बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक एवम्

दम खोकी जस्ता श्वासप्रश्वास सम्बन्धी दीर्घरोगीलाई बढी असर गर्ने भएकाले विशेष सावधानी अपनाउन समेत मन्त्रालयले आग्रह गरेको छ । मन्त्रालयले सबैलाई विहान र बेलुका बाहिर ननिस्कन र बाहिर निस्कन परे मास्क लगाउन आग्रह गरेको छ । पुराना गाडीले वायु प्रदूषण बढाउने, बनमा डडेलो, उद्योगधन्दा र विभिन्न निर्माण सामग्रीमा भएका धुलोयुवाका कारणले प्रदूषण बढेको उहाँको भनाइ छ ।

अर्कै एक हप्ता काठमाडौंमा प्रदूषण रहने मन्त्रालयले जनाएको छ । वायु प्रदूषणको कारण काठमाडौं उपत्यकाको

आकाश धुम्म छ र घाम लाग्न सकेको छैन । वातावरण विभागका अनुसार केही दिनमा मौसमी प्रतिकूलताका कारण देशका विभिन्न भागमा प्रदूषणको स्तर बढ्दै गइरहेको छ । विशेषगरी काठमाडौं, पोखरा लगायत देशका ठूला सहरमा मौसना कणहरू बढेको जनाइएको छ ।

प्रदूषणका कारण मान्छेमा अनेकौं समस्या देखिरहेका छन् । सास फेर्न समस्या, एलर्जी, दम, मुटु सम्बन्धी रोग आदिका विरामी बढिरहेका छन् । बढ्दै प्रदूषणबाट बच्नका लागि केही उपाय गर्न निकै जरुरी छ ।

मास्कको प्रयोग
प्रदूषणबाट बच्न एन ९५ वा पी १०० मास्क प्रयोग गर्नुहोस् । यो मास्कले हानिकारक कणहरू र प्रदूषकहरूलाई शरीरमा प्रवेश गर्नबाट रोक्न मद्दत गर्दछ । विशेषगरी बाहिर निस्कँदा मास्कको प्रयोग अनिवार्य गर्नुहोस् ।

घरमा एयर प्युरिफायरको प्रयोग
घरभित्र पनि हावाको गुणस्तर कायम राख्न एयर प्युरिफायरको प्रयोग गर्नुहोस् । प्युरिफायरले हावामा रहेका हानिकारक कणहरूलाई फिल्टर गर्छ र घरभित्र शुद्ध हावा प्रवाहमा सघाउँछ ।

हराभरा ठाडामा समय बिताउनुहोस्
सकेसम्म, सम्भव भएसम्म पार्क र बगैँचा जस्ता

हराभरा ठाडैहरूमा समय बिताउनुहोस् । यी ठाडैहरू तुलनात्मक रूपमा कम प्रदूषित हुन्छन् र यहाँको हावा अलि सफा हुन्छ ।

घरभित्रै गर्नुहोस् शारीरिक गतिविधि
प्रदूषण बढेको समयमा विहान सवेरे वा बेलुका घरबाहिरको सडो घरभित्रै व्यायाम गर्नुहोस् । प्रदूषक कणहरू साससँगै शरीरमा प्रवेश गर्न सक्ने भएकोले बाहिर हिँडडुल सकेसम्म कम नगर्नुहोस् ।

रुख रोपनुहोस्
रुख रोप्नु दीर्घकालीन समाधान हो । सकेसम्म धेरै रुखहरू रोपनुहोस् र आफ्नो वरपरको क्षेत्रमा हरियाली बढाउने प्रयास गर्नुहोस् । यसले प्रदूषण नियन्त्रण त गर्छ नै वातावरणलाई पनि हरियाली बनाउँछ ।

सवारीसाधनको प्रयोग घटाउने
प्रदूषण कम गर्न सार्वजनिक यातायातको बढी प्रयोग गर्नुहोस् । हिँडडावा वा साइकल चलाउँदा प्रदूषण कम गर्न मद्दत गर्छ । विद्युतीय सवारीसाधनको प्रयोग पनि राम्रो विकल्प हो ।

फ्याल र ढोका बन्द राख्नुहोस्
वायु गुणस्तर सूचकांक (एक्यूआई) धेरै भएको समयमा घरमा पनि फ्याल र ढोका बन्द गरेर राख्नुहोस् ताकि

बाहिरबाट प्रदूषित हावा घर भित्र आउन नसकोस् ।

प्राकृतिक वायु शुद्धीकरण प्लान्ट
घरमा नीम, तुलसी, एलोभेरा र मनी प्लान्ट जस्ता विरुवाहरू रोपनुहोस् । यस्ता बोटविबुवाले पनि प्राकृतिक रूपमा हावाको गुणस्तर सुधार्न मद्दत गर्छ ।

आफ्नो आहारको ख्याल राख्नुहोस्
शरीरमा प्रदूषणको प्रभाव कम गर्न एन्टि अक्सिडेन्टयुक्त खानेकुराको सेवन गर्नुपर्छ । भिटामिन सी र ओमेगा-३ फ्याटी एसिडको सेवनले शरीरलाई प्रदूषणसँग लडने क्षमता प्रदान गर्छ । पर्याप्त मात्रामा पानी पिउनुहोस् ताकि शरीरबाट विषाक्त पदार्थ बाहिर निकाल्न सकियोस् ।

निर्देशिकाहरू पालना गर्नुस्
प्रदूषण कम गर्न सरकारले जारी गरेको निर्देशन र नियमको पालना गर्नुहोस् । फोहोरलाई नजलाउनुहोस् । प्रदूषण रोकथाम गर्न व्यक्तिगत जिम्मेवारीका साथै सामुदायिक सहयोग पनि चाहिन्छ । वातावरणलाई स्वच्छ बनाउन समुदायका हरेक व्यक्तिको योगदान आवश्यक छ । तर माथि बताइएका यी उपायहरू अपनाएर हामी यो गम्भीर समस्यालाई रोक्न र राम्रो वातावरण सिर्जना गर्न सक्छौं ।

आजको राशिफल

ज्योतिषी: **ड. रमेशप्रसाद चौधरी**
फोन: ९७५१५५४६९९

मेघ (वृ. वे. चो. ला. लि. लु. ले. लो. अ.)
बुद्धिको उपयोगले धन आर्जन गर्ने समय रहेको छ, आफ्नो विचारले धेरैलाई प्रभावित बनाउन सकिनेछ, शुभ खबर सुन्न पाइने छ ।

बृष (इ. उ. ए. ओ. बा. बि. वृ. बे. बो)
दिन मध्यम छ, शरीरमा स्फूर्ति पैदा हुनेछ, अनावश्यक चिन्ता हटेर जानेछ, अचानक यात्रा तथा खर्च हुने योग छ सतर्क रहनुहोला ।

मिथुन (का. कि. कु. घ. ड. ङ. के. को. ह.)
धार्मिक तिर्थयात्रा हुनेछ, यो समयमा

साथीभाइको पूर्ण सहयोग पाइने छ, शत्रुमाथि विजय हुने योग छ ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डो.)
लामो समयदेखि भएको स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्या हटेर जानेछ, पशुचौपायाबाट यथेश्ठ लाभ मिल्नले मन हर्षित रहला ।

सिंह (मा. मि. मू. मे. मो. टा. टि. टु. टे)
दिन मध्यम छ, बोलिको भरमा काम बन्नेछ, राम्रै बोल्दा पनि नराम्रो सुनीन सक्छ, स्वास्थ्यमा समस्या देखिने छ ।

कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ष. ठ. ठे. पो.)
दिन मध्यम रहेको छ, चोटपटकको सम्भावना छ, लामो यात्रा नगर्नुहोला, पारिवारिक सहयोग मिल्नले आनन्द पैदा हुनेछ ।

तुला (रा. रि. रू. रे. रो. ता. ति. तु. ते)
विपरीत लिङ्गसाथीबाट साथ र सहयोग प्राप्त हुनेछ, पराक्रममा वृद्धि हुनेछ, तपाईंको समय उत्तमसिद्धी रहेको छ ।

बृश्चिक (तो. ता. ति. तु. ने. नो. या. टि. थु.)
समय बलवान रहेको छ, यो अवधिमा नयाँ

कामको थालनी गर्नुभएमा तपाईंको लागि लाभदायक हुनेछ, पैस सम्बन्ध सुमधुर रहला ।

धनु (रो. यो. म. मि. मू. घ. ङ. ट. ने)
स्वास्थ्य प्रतिकूल बनेर जानेछ, अनावश्यक भ्रमेलाभा फसिने योग रहेको छ, यो अवधिभर कसैसँग वादविवाद नगर्नुहोला ।

मकर (जो. ज. जि. खि. खु. से. खो. गा. गि)
पराक्रम बढेर जानेछ, विगन लागेको काम बनिनाले धैर्यता बढ्ने छ, छोटी दुरीको यात्रा हुनेछ, मन हर्षित रहला ।

कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा)
समय शुभ फलदायी रहेको छ, मान-प्रतिष्ठा बढेर जानेछ, लेनेदेनामा विचार पुऱ्याउनुहोला, धार्मिक गतिविधि बढेर जानेछ ।

मीन (दि. दु. थ. म. ज. दे. दो. व. वि.)
लामो दुरीको यात्रा हुनेछ, भायले साथ दिनेछ, कार्यासिद्धिको योग परेको छ, टाढिएका मित्रजनसँग भेटघाट हुने समय रहेको छ ।

मिति २०८२/११/२६ सोमबारको

सुनचाँदी मूल्य

छापावाला
सुन प्रति तोला
रु. ३,१७,०००-

चाँदी
प्रति तोला
रु. ५७२०-

